

ΕΤΕΚ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΤΕΚ
προς υποψήφιους
Προέδρους της Κυπριακής Δημοκρατίας

Λευκωσία
Νοέμβριος 2017

Υπόμνημα**Περιεχόμενα**

1. Πλαίσιο αδειοδότησης και ελέγχου της οικοδομικής ανάπτυξης	2
2. Ορθολογική Πολεοδομία και Χωροταξία και αναπτυξιακή πολιτική	3
Σχέδιο για την νήσον.....	3
Κίνητρα για την ανάπτυξη.....	4
Ψηλά κτίρια	4
3. Περιβαλλοντική πολιτική με έμφαση στην περιβαλλοντική προστασία	4
Στρατηγική διαχείρισης οικιακών απορριμμάτων	5
Θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός και διαχείριση παράλιων	5
4. Σεβασμός στο διαχωρισμό διοικητικής εξουσίας και πολιτικής εξουσίας και περαιτέρω αξιοποίηση του ΕΤΕΚ στα πλαίσια καταρτισμού κρατικών πολιτικών σε θέματα με τεχνική πτυχή	5
5. Αξιοποίηση κρατικής περιουσίας.....	6
6. Κρατική πολιτική για την ανάθεση και υλοποίηση δημόσιων έργων	6
7. Βελτίωση στις επιδόσεις της Δημοκρατίας στην επιβολή συμβάσεων	7
8. Κρατική πολιτική για την συντήρηση / ανακαίνιση υφιστάμενων κτηρίων και υποδομών ..	8
9. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση και ψηφιακή ατζέντα	8
10. Ενεργειακή Πολιτική.....	9

Προτάσεις πολιτικής ΕΤΕΚ**1. Πλαίσιο αδειοδότησης και ελέγχου της οικοδομικής ανάπτυξης**

Το σημερινό πλαίσιο αδειοδότησης και ελέγχου της ανάπτυξης έχει αποτύχει. Αυτή είναι μια κοινή διαπίστωση. Οι λόγοι είναι πάρα πολλοί και αλληλοσυνδεόμενοι. Δαιδαλώδης και αναχρονιστική νομοθεσία. Πολλές και αναπόφευκτα μικρές σε μέγεθος και κατακερματισμένες οικοδομικές αρχές, 35 στο σύνολο. Ανομοιόμορφη ερμηνεία και αντιμετώπιση τεχνικών απαιτήσεων. Παντελής απουσία χρήσης μέσων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, όπως δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής. Καθυστερήσεις στην έκδοση άδειων και εγκρίσεων. Αδυναμία στην επιβολή του νόμου. Παντελής απουσία της οικοδομικής αρχής κατά το στάδιο υλοποίησης των αδειών κοκ.

Όλα τα πιο πάνω συνθέτουν ένα φαύλο κύκλο, ο οποίος συχνά οδηγεί τον πολίτη ή τον επιχειρηματία στην παρανομία. Και επειδή η κατάσταση είναι τέτοια η Πολιτεία δείχνει απαράδεκτη ανοχή στην παρανομία. Αυτός ο φαύλος κύκλος πρέπει να σπάσει. Οι όποιες βελτιώσεις επιτεύχθηκαν μέχρι σήμερα ήταν οριακές λόγω των αγκυλώσεων, στρεβλώσεων και συσσωρευμένων προβλημάτων του σημερινού συστήματος. Χρειάζεται ριζικός εκσυγχρονισμός του συστήματος.

Το ΕΤΕΚ έχει κατά καιρούς υποβάλει σειρά προτάσεων πολιτικής επί του θέματος. Μερικές από αυτές αφορούν:

(α) την άμεση προώθηση του Κανονισμού του μητρώου μελετητών ΕΤΕΚ, το οποίο θα θωρακίσει τους ιδιώτες μελετητές και θα επιτρέψει την εκχώρηση σε αυτούς περαιτέρω αρμοδιοτήτων που αφορούν την αδειοδότηση και έλεγχο της οικοδομικής ανάπτυξης

(β) την προώθηση μιας σειράς επικουρικών μέτρων που αφορούν διασφάλιση της ανεξαρτησίας και αμεροληψίας των μελετητών – επιβλεπόντων

(γ) την θεσμοθέτηση ελεγκτών δόμησης τρίτου μέρους αξιοποιώντας περαιτέρω τον ιδιωτικό τομέα και στον έλεγχο της ανάπτυξης

(δ) η τάχιστα ολοκλήρωση της μηχανογράφησης (Έργο Ιππόδαμος) και δυνατότητα ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων κοκ

Το ΕΤΕΚ έχει και την τεχνογνωσία και την καλή θέληση να υποβάλει πλήρεις και εμπεριστατωμένες εισηγήσεις επί της προσπάθειας μεταρρύθμισης του σημερινού πλαισίου αδειοδότησης και ελέγχου της οικοδομικής ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη και τις διαπιστώσεις και εισηγήσεις από την Τεχνική Βοήθεια της Ε.Ε για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου της Πολεοδομικής και Οικοδομικής Νομοθεσίας. Στο πλαίσιο αυτό το ΕΤΕΚ ζητά την εξασφάλιση ενός κατάλληλου προϋπολογισμού και την ανάθεση ενός τέτοιου ενεργότερου ρόλου στο Επιμελητήριο.

2. Ορθολογική Πολεοδομία και Χωροταξία και αναπτυξιακή πολιτική

Το τελευταίο διάστημα έχουν πυκνώσει τα περιστατικά με τα οποία καταδεικνύεται η ευθύνη που φέρουμε, ως πολιτεία και κοινωνία, για το πώς γίνεται αντιληπτή, αλλά και πώς υλοποιείται η ανάπτυξη στον τόπο μας. Είναι πλέον προφανές ότι στην «ανάπτυξη» που βιώνουμε αγνοούνται θεμελιώδεις αρχές όπως είναι η προστασία του περιβάλλοντος, η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και ο ορθολογισμός και η βιωσιμότητα της ανάπτυξης. Συναφώς θα πρέπει η στόχευση να είναι και προς την κατεύθυνση της δικαιότερης κατανομής της ανάπτυξης. Απαιτείται συνεπώς ένας στρατηγικός σχεδιασμός που θα προσελκύσει επενδύσεις βάσει συγκεκριμένου οράματος και συγκροτημένου προγραμματισμού.

Σχέδιο για την νήσον

Θα πρέπει η ανάπτυξη επιτέλους να αποκτήσει ένα στρατηγικό χαρακτήρα, να έχει συνοχή, να είναι συγκροτημένη και αποτέλεσμα ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού. Παρόλο που κάτι τέτοιο δεν θα επιφέρει άμεσα αλλά μέσο - μακροπρόθεσμα αποτελέσματα η Πολιτεία θα πρέπει να αντιληφθεί ότι επείγει και είναι επιτακτική η ανάγκη εκπόνησης του σχεδίου για την νήσο Κύπρο το οποίο θα καθορίζει σε επιτελικό επίπεδο και προσέγγιση τη γενική ολιστική χωροταξική πολιτική που θα

πρέπει να ακολουθείται για την προαγωγή και τον έλεγχο της επωφελούς και βιώσιμης ανάπτυξης.

Κίνητρα για την ανάπτυξη

Με αφορμή την οικονομική κρίση και την ανάγκη για τόνωση της ανάπτυξης έχουν δοθεί πλειάδα πολεοδομικών χαλαρώσεων και κινήτρων σε επιχειρηματίες ανάπτυξης γης. Αυτό που παρατηρείται είναι ότι κάθε επιχειρηματίας διεκδικούσε χαλαρώσεις και κίνητρα για την δική του περίπτωση / ανάπτυξη, με στόχο προφανώς τη μεγιστοποίηση του κέρδους, τα οποία συμπτωματικά θα βοηθούσαν την ανάπτυξη και θα δημιουργούσαν και θέσεις εργασίας. Αυτή η φιλοσοφία πρέπει να αλλάξει! Θα πρέπει να εκπονηθεί μία ενιαία και συνεκτική στρατηγική για τον τομέα της ανάπτυξης γης η οποία θα εξυπηρετεί πρώτιστα το δημόσιο συμφέρον, θα έχει ως στόχο τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την τόνωση της ανάπτυξης, την αύξηση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση της ποιότητας του κλάδου η οποία έμμεσα θα προσφέρει και οικονομικά ή και άλλα κίνητρα στον επιχειρηματία ανάπτυξης γης. Μία τέτοια πολιτική παροχής διευκολύνσεων ή πολεοδομικών ή και άλλων κινήτρων σε αναπτύξεις, θα πρέπει να συνοδεύεται με ρητούς όρους που αφορούν χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της ανάπτυξης και με εξασφαλίσεις ότι θα έχουν ποιοτικά προτερήματα.

Ψηλά κτίρια

Η κατά καιρούς θέσπιση επιμέρους πολιτικών και κινήτρων, οι οποίες είναι διάσπαρτες σε διάφορα κείμενα Τοπικά Σχέδια, Εντολή για ΑΠΕ, πολεοδομικά κίνητρα, τα οποία μπορεί να αξιοποιηθούν χωρίς περιορισμούς αθροιστικά από επενδυτές καταστρατηγούν τον πυρήνα των Τοπικών Σχεδίων σε σχέση με την χωροθέτηση ψηλών κτηρίων. Το αποτέλεσμα είναι η αδειοδότηση ψηλών κτιρίων σε διάφορες περιοχές απρογραμμάτιστα, χωρίς συνοχή ή πολεοδομική λογική. Εισηγήηση του ΕΤΕΚ είναι ο καθορισμός μιας συμπαγούς, καλά μελετημένης, διάφανης και καθαρής κρατικής πολιτικής επί των ψηλών κτηρίων, η οποία μεσοπρόθεσμα οδηγεί στην ενθάρρυνση ξένων επενδυτών

3. Περιβαλλοντική πολιτική με έμφαση στην περιβαλλοντική προστασία

Θα πρέπει να γίνει κατανοητό πως το κράτος οφείλει να αντιμετωπίσει το περιβάλλον ως εθνικό πλούτο. Σήμερα εξακολουθούν να υπάρχουν ζητήματα διάσπαρτων αρμοδιοτήτων και κενά στη νομοθεσία κυρίως σε ότι αφορά στην περιβαλλοντική προστασία. Στο θέμα της επιβολής της περιβαλλοντικής προστασίας τα προβλήματα είναι περισσότερα. Η επίλυση των προβλημάτων αυτών πρέπει να είναι προτεραιότητα. Ανεξάρτητα από τούτο και με δεδομένα τα πιο πάνω το ΕΤΕΚ θεωρεί πως θα πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα φειδωλοί και αυστηροί κατά την εκπόνηση των Σχεδίων Ανάπτυξης και κατά τις αδειοδόσεις σε περιβαλλοντικά ευαίσθητες περιοχές.

Στρατηγική διαχείρισης οικιακών απορριμμάτων

Η Δημοκρατία βρίσκεται σε δεινή θέση σε ότι αφορά το θέμα, η οποία είναι το αποτέλεσμα μιας σειράς λαθών και παραλείψεων σε βάθος μιας δεκαπενταετίας. Για το ΕΤΕΚ το κλειδί βρίσκεται στην ευρωπαϊκή ιεράρχηση διαχείρισης (μείωση, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση και τέλος διάθεση). Στο πλαίσιο αυτό θα πρέπει να καταρτιστούν επιτέλους, αλλά και να υλοποιηθούν αποτελεσματικά, δράσεις που να δίνουν έμφαση στη μείωση των παραγόμενων απορριμμάτων, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση. Θα πρέπει, επίσης, να υιοθετηθούν επικουρικά συστήματα βασισμένα στην αρχή του «ο ρυπαίνων πληρώνει», να θεσμοθετηθούν κίνητρα για ενίσχυση της οικιακής κομποστοποίησης και να θεσπιστούν μέτρα που θα βελτιώσουν την διαλογή στην πηγή. Με δεδομένο τον ενισχυμένο ρόλο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στα πιο πάνω θα πρέπει με ειλικρίνεια να απαντηθεί κατά πόσο η σημερινή πολυκερματισμένη Τοπική Αυτοδιοίκηση δύναται, και υπό ποιες προϋποθέσεις, να αναλάβει αυτό τον ρόλο.

Θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός και διαχείριση παραλιών

Υπάρχει ανάγκη για συνολικό στρατηγικό σχεδιασμό της ανάπτυξης της παράκτιας ζώνης και του θαλάσσιου χώρου και για συντονισμό μεταξύ των διαφορετικών επιπέδων σχεδιασμού που προκύπτουν από διαφορετικές νομοθεσίες και τις αρμόδιες αρχές που τις διαχειρίζονται. Ως εκ τούτου η κύρωση του Πρωτοκόλλου για την ολοκληρωμένη διαχείριση των παρακτίων ζωνών της Μεσογείου θα πρέπει να γίνει άμεσα, εφόσον η εφαρμογή του στη διαχείριση των παρακτίων ζωνών μπορεί να ενοποιήσει τα άλλα επίπεδα σχεδιασμού, με αναφορά σε μία ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική για την παράκτια ζώνη και τη σύνταξη των αντίστοιχων σχεδίων και προγραμμάτων. Πέραν αυτού θα πρέπει να πάψει η σημερινή πολυαρχία και πολυνομία σε ότι αφορά τη διαχείριση των παραλιών.

4. Σεβασμός στο διαχωρισμό διοικητικής εξουσίας και πολιτικής εξουσίας και περαιτέρω αξιοποίηση του ΕΤΕΚ στα πλαίσια καταρτισμού κρατικών πολιτικών σε θέματα με τεχνική πτυχή

Αυτό που έχει σημασία είναι να καθιερωθεί η μέθοδος της σύνθεσης στη λήψη αποφάσεων επί στρατηγικών θεμάτων και πολιτικών. Αυτό απαιτεί την ενίσχυση της διαφάνειας και της συμμετοχικότητας. Η επιστημονικά τεκμηριωμένη άποψη έχει κεντρικό ρόλο στη διαδικασία αυτή. Πρέπει ως Πολιτεία, να μάθουμε να προσηλώνομαστε σε μακροπρόθεσμους στόχους και να μην κάνουμε εκπτώσεις χάριν πρόσκαιρου πολιτικού κέρδους. Αυτός είναι και ο κύριος λόγος αστοχίας μας ως Πολιτεία σε μεγάλα θέματα όπως η έλευση του ΦΑ, ή η διαχείριση οικιακών αποβλήτων, ή η απάμβλυνση του κυκλοφοριακού προβλήματος. Στο πλαίσιο αυτό το ΕΤΕΚ, ως ο Τεχνικός Σύμβουλος της Πολιτείας και το Επιμελητήριο των Κυπρίων μηχανικών ζητά να έχει μεγαλύτερο ρόλο και συνεισφορά στην διαμόρφωση κρατικών πολιτικών που άπτονται τεχνικών θεμάτων.

Συναφώς το ΕΤΕΚ θεωρεί πως πρέπει να αναγνωριστεί και να γίνει σεβαστός ο διαχωρισμός της διοικητικής εξουσίας από την πολιτική εξουσία. Σε καμία περίπτωση δεν αμφισβητείται η αναφαίρετη αρμοδιότητα του Υπουργικού Συμβουλίου και των Υπουργών να καθορίζουν πολιτικές ή στρατηγικές κατευθύνσεις.

Πράξεις διοικητικής φύσης που αφορούν εφαρμογή της καθορισμένης πολιτικής οφείλουν να είναι αρμοδιότητα της δημόσιας διοίκησης και των εντεταλμένων κρατικών οργάνων π.χ χορήγηση πολεοδομικής άδειας, πολιτική για μεμονωμένη κατοικία, χαρακτηριστικά τεχνικών έργων κοκ

Η πολιτική εξουσία δεν θα πρέπει να έχει εν λευκώ δικαίωμα ανατροπής εισηγήσεων ή και αποφάσεων συντεταγμένων οργάνων που ασκούν δημόσια διοίκηση. Ακόμη και στις κατ' εξαίρεση περιπτώσεις που η πολιτική εξουσία θεωρεί πως οι αποφάσεις της δημόσιας διοίκησης είναι λανθασμένες, ή εκτός πλαισίου πολιτικής οφείλει τεκμηριωμένα να το στοιχειοθετήσει τούτο και να ζητήσει από τη δημόσια διοίκηση να επανεξετάσει το θέμα.

5. Αξιοποίηση κρατικής περιουσίας

Το ΕΤΕΚ τάσσεται υπέρ της αξιοποίησης του δημόσιου πλούτου συμπεριλαμβανομένης και της κρατικής γης, έτσι που να εξυπηρετείται το δημόσιο συμφέρον, η κοινωνία αλλά και οι μελλοντικές γενές, με τρόπο ολοκληρωμένο και δομημένο έτσι ώστε να βρεθούν οι βέλτιστες προσεγγίσεις.

Της προσπάθειας αυτής θα πρέπει να έχει προηγηθεί ο καθορισμός του οράματος για τη χώρα μας, αλλά και για τις πόλεις στις οποίες γίνεται αυτό π.χ Λευκωσία (πώς θέλουμε να είναι η πρωτεύουσα μας το 2025), έτσι ώστε να είναι δυνατό να ευνοηθούν συνέργιες, η προσπάθεια να είναι στοχευμένη και να λειτουργεί βοηθητικά στην υλοποίηση του οράματος. Συναφώς θα πρέπει να μελετηθεί και η σύσταση φορέα διαχείρισης κρατικής ακίνητης περιουσίας, στη βάση συγκεκριμένου στρατηγικού σχεδίου και προγραμματισμού. Σε αυτόν να συμπεριληφθεί και η αρμοδιότητα διαχείρισης και των τ/κ περιουσιών.

Δυστυχώς οι όποιες προσπάθειες γίνονται είναι στοχευμένες στην μεγιστοποίηση άμεσων χρηματοροών κάτω από συγκεκριμένα χρονοδιάγραμμα, με καθαρά λογιστική προσέγγιση σε επίπεδο δημόσιων εσόδων, για μείωση του δημόσιου χρέους ή και για αποκατάσταση ομάδων πληθυσμού. Αυτή η προσέγγιση πιθανότατα να είναι κακή ή μέτρια σε επίπεδο ανάλυσης κύκλου ζωής της όλης προσπάθειας ή σε επίπεδο βιώσιμης εθνικής οικονομίας και συνεπώς το ΕΤΕΚ διαφωνεί με αυτή.

6. Κρατική πολιτική για την ανάθεση και υλοποίηση δημόσιων έργων

Βασική παράμετρος που διασφαλίζει την ποιότητα σε ένα έργο μεταξύ άλλων είναι το είδος υλοποίησης καθώς και ο τρόπος και τα κριτήρια ανάθεσης είτε της μελέτης, είτε της υλοποίησης του έργου. Είναι αυτονόητο ότι η βέλτιστη τιμή κατακύρωσης σχεδόν ποτέ, τουλάχιστον σε θέματα υπηρεσιών, δεν είναι και η χαμηλότερη τιμή.

Πρόταση του ΕΤΕΚ είναι να υιοθετηθεί για όλες τις περιπτώσεις προμήθειας μελετητικών υπηρεσιών το κριτήριο ανάθεσης της βέλτιστης σχέσης ποιότητας – τιμής.

Σε ότι αφορά την υλοποίηση του έργου, κάθε μέθοδος υλοποίησης ενός έργου π.χ design and build, ΣΔΙΤ (BOT, BOTF κοκ), συμβατική, μέσω αρχιτεκτονικού διαγωνισμού κοκ, έχει τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της και ανάλογα με το είδος του έργου και τους κατά περίπτωση στόχους που έχουν τεθεί, κάποια είναι πιο κατάλληλη. Αυτό που αναμένει το Επιμελητήριο είναι να μελετηθούν όλα τα είδη και μέθοδοι υλοποίησης και χρηματοδότησης έργων και να κωδικοποιηθούν τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα τους ανάλογα, έτσι ώστε να ετοιμαστεί ένα συμφωνημένο και τεκμηριωμένο πλαίσιο επιλογής το οποίο να κατευθύνει το κράτος και τον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Με αυτό τον τρόπο δεν θα γίνεται αυθαίρετα και ατεκμηρίωτα κάθε φορά κατά το δοκούν επιλογή της μεθόδου, χωρίς να είναι απαραίτητα η ενδεδειγμένη για την περίπτωση.

Σημαντικά δημόσια έργα, είναι η κληρονομιά που θα αφήσουμε στις επόμενες γενεές και θα πρέπει να εκφράζουν και την κοινωνία. Συνεπώς, όταν πρόκειται περί μελετών αξιολόγων κτιρίων του ευρύτερου δημόσιου τομέα, που έχουν εξόχως κοινωνική, αρχιτεκτονική, πολεοδομική και περιβαλλοντική σημασία και η λειτουργία τους, ο όγκος τους ή άλλα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους έχουν ιδιαίτερη επίδραση στο ευρύτερο δομημένο ή φυσικό περιβάλλον, η επιλογή του αναδόχου μελετητή θα πρέπει να διενεργείται μέσω αρχιτεκτονικού διαγωνισμού και, εάν είναι δυνατό, η πολιτεία να αφοουγκράζεται και την άποψη της τοπικής κοινωνίας πριν τη λήψη αποφάσεων.

7. Βελτίωση στις επιδόσεις της Δημοκρατίας στην εφαρμογή συμβάσεων (enforcing contracts)

Είναι δεδομένο και παραδεκτό από όλους, πως οι επιδόσεις της Δημοκρατίας στην συμβατική απονομή δικαιοσύνης και ειδικότερα στην εφαρμογή συμβάσεων είναι κάτω του μετρίου, παρόλη τη σημασία τούτης και τις επιπτώσεις της στο επιχειρείν και στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Αυτό καταγράφεται και σε μια σειρά εκθέσεων όπως το Doing Business Report και το EU Justice Scoreboard. Το ΕΤΕΚ αναγνωρίζει πως κατά τα τελευταία χρόνια έχουν γίνει βήματα προς την ορθή κατεύθυνση σε ότι αφορά τον συγκεκριμένο τομέα. Παρόλα αυτά, υπάρχει μεγάλο περιθώριο βελτίωσης και άλλα θέματα τα οποία θα μπορούσαν να υλοποιηθούν.

Επί του προκειμένου το ΕΤΕΚ ζητά όπως ο προτεινόμενος πύχνης του περιορισμού της δικαιοδοσίας του υπό ίδρυση εμπορικού δικαστηρίου (διαφορές άνω των 2 εκ ευρώ) μελετηθεί περαιτέρω και τύχει πρόσθετου προβληματισμού. Εφόσον δεν υπάρχουν απροσπέλαστα εμπόδια ή και δυσκολίες η εισήγηση του ΕΤΕΚ είναι η επέκταση της δικαιοδοσίας του προτεινόμενου εμπορικού δικαστηρίου για κάθε διαφορά εμπορικής φύσης μεγαλύτερη των 200 χιλιάδων ευρώ.

Στα ίδια πλαίσια το ΕΤΕΚ θεωρεί πως θα πρέπει να εισαχθούν ή επανέλθουν στα τυπικά κατασκευαστικά συμβόλαια του κράτους, αλλά και στην τυπική σύμβαση προμήθειας μελετητικών υπηρεσιών, η διαδικασία της διαιτησίας (arbitration) αλλά

και της κριτικής διαδικασίας (adjudication) ως μέθοδος επίλυσης τυχόν διαφορών. Αυτή η προσέγγιση ασφαλώς μπορεί να επεκταθεί και σε άλλου είδους συμβάσεις που συνάπτει το κράτος και ο ευρύτερος δημόσιος τομέας.

8. Κρατική πολιτική για την συντήρηση / ανακαίνιση υφιστάμενων κτηρίων και υποδομών

Η αξία του ιδιωτικού κτιριακού αποθέματος στη Δημοκρατία είναι της τάξης των δεκάδων δισεκατομμυρίων ευρώ. Το κτιριακό αυτό απόθεμα, πέρα από εθνικό πλούτο για τη χώρα και κληρονομιά για τις επόμενες γενεές συνιστά, για το μέσο νοικοκυριό και επιχείρηση, τους κόπους μίας ζωής και το βασικό περιουσιακό στοιχείο για δανεισμό. Η επίτευξη ενός μετριοπαθούς στόχου ετήσιας ανακαίνισης 1,5% του κτιριακού αποθέματος μεταφράζεται σε αξία εκατοντάδων εκατομμυρίων ετήσιας οικονομικής δραστηριότητας και χιλιάδες θέσεις εργασίας. Ταυτόχρονα επιφέρει καλύτερη ενεργειακή απόδοση, αύξηση στη διάρκεια ζωής των οικοδομών και βελτίωση του δομημένου περιβάλλοντος. Παράλληλα, συγκρατεί την αναμενόμενη μείωση της αξίας αυτού του «εθνικού πλούτου» λόγω γήρανσης ή φυσικών φθορών.

Με βάση όλα τα προαναφερόμενα, το Τεχνικό Επιμελητήριο θεωρεί πως επιβάλλεται η εκπόνηση ολοκληρωμένης και συγκροτημένης πολιτικής ενθάρρυνσης των ανακαινίσεων και επισκευών. Υπάρχει τεράστια ορθολογική αναπτυξιακή προοπτική στον τομέα ανακαινίσεων, με έμφαση στην ενεργειακή ανακαίνιση αλλά και την σεισμική θωράκιση του υφιστάμενου κτιριακού αποθέματος. Αναπόσπαστο μέρος μιας τέτοιας πολιτικής θα πρέπει να είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού, η θεσμοθέτηση της τακτικής επιθεώρησης κτιρίων συγκεκριμένης κατηγορίας, η ενθάρρυνση μέσω οικονομικών ή/και φορολογικών κινήτρων των ενεργειακών και στατικών αναβαθμίσεων, καθώς και η απλοποίηση των διαδικασιών ή και άρση των ρυθμιστικών και άλλων εμποδίων που υπάρχουν σήμερα στον τομέα.

9. Ηλεκτρονική διακυβέρνηση και ψηφιακή ατζέντα

Το Επιμελητήριο θεωρεί ότι θα πρέπει να καθορίσουμε ως κορυφαία προτεραιότητα την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και την προώθηση της Ψηφιακής Ατζέντας σε όλους τους τομείς της δημόσιας διοίκησης, αλλά και στις συναλλαγές του Κράτους με τον πολίτη αρχίζοντας με τη δημιουργία ενός ενιαίου, κεντρικού, συστήματος διαχείρισης πληροφοριών. Έχει εκπονηθεί κρατική ψηφιακή στρατηγική το 2012 με βάση τις δομές που έχει καθορίσει το Υπουργικό Συμβούλιο. Είναι αντιληπτό πως η ακολουθούμενη οικονομική κρίση μπορεί πιθανόν να ματαίωσε προγραμματισμούς και υλοποίηση δράσεων. Το ΕΤΕΚ θεωρεί πως η υλοποίηση των δράσεων της Ψηφιακής Ατζέντας επιβάλλεται να καταστεί ως κορυφαία προτεραιότητα και θα πρέπει να εντατικοποιηθεί. Η προώθηση της Ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και της ψηφιακής ατζέντας είναι ένας τομέας στον οποίο το κράτος οφείλει να επενδύσει χωρίς δευτερες σκέψεις καθώς τα οφέλη θα είναι πολλαπλάσια.

10. Ενεργειακή Πολιτική

Η παγκόσμια κλιματική αλλαγή, η αναγκαιότητα της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού και η συνεχιζόμενη αύξηση της ενέργειας που απαιτείται για την ικανοποίηση των ανθρωπίνων αναγκών αναδεικνύουν τα θέματα ενεργειακής πολιτικής ως κεντρικά και εξέχουσας σημασίας, ειδικότερα για την Κύπρο που χαρακτηρίζεται ως απομονωμένο ενεργειακό σύστημα, με μεγάλη εξάρτηση από τις εισαγωγές ενέργειας. Το θέμα της ενέργειας και της ενεργειακής πολιτικής είναι και θα εξακολουθήσει να είναι με ακόμη πιο έντονο τρόπο ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα που καλείται η πολιτεία να αντιμετωπίσει. Η ενεργειακή πολιτική σχετίζεται με την οικονομική ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος, την κοινωνική συνοχή, την τεχνολογία και την απασχόληση. Είναι, επίσης, αναντίλεκτα ένας σημαντικός συντελεστής κόστους για σχεδόν όλα τα προϊόντα και αγαθά που καταναλώνουμε και, συνεπώς, οποιεσδήποτε αυξήσεις στην τιμή της ενέργειας προκαλούν αλυσιδωτές αντιδράσεις και έντονες πληθωριστικές πιέσεις σε όλα τα προϊόντα, διαβρώνοντας την ανταγωνιστικότητα της κυπριακής οικονομίας, από τη μία και πιέζοντας τα εισοδήματα της μεσαίας και χαμηλής τάξης συμπατριωτών μας, από την άλλη. Συνεπώς, η καταγραφή ενός επιστημονικά τεκμηριωμένου, κοινά αποδεκτού οράματος για το πώς θέλουμε να είναι ο ενεργειακός χάρτης στη Δημοκρατία το 2030 ή και το 2050, η κατάστρωση ενός οδικού χάρτη για την επίτευξη των διάφορων ορόσημων και μεσοπρόθεσμων στόχων και η τακτική παρακολούθηση και λήψη διορθωτικών μέτρων είναι πλέον επιτακτική ανάγκη. Η απουσία των προαναφερθέντων οδηγεί αναπόφευκτα στην επανάληψη της μέχρι σήμερα επικρατούσας κατάστασης και στον αποσπασματικό και συνεπώς μη βέλτιστο σχεδιασμό, σε συνεχείς παλινδρομήσεις, καθυστερήσεις και αυτοσχεδιασμούς, κάτι που οδηγεί σε αυξημένο οικονομικό και περιβαλλοντικό κόστος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αστοχίας είναι η έλευση και χρήση ΦΑ για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής.

Στα πιο πάνω πλαίσια η δημιουργία του Συμβουλίου Ενεργειακής Πολιτικής ήταν προς την ορθή κατεύθυνση. Παράλληλα, το Επιμελητήριο σημειώνει ότι η δημιουργία του Συμβουλίου από μόνη της δεν αρκεί για την επίτευξη των επιδιωκόμενων στόχων. Επιβάλλεται όπως το Συμβούλιο έχει τους απαραίτητους πόρους και επιστημονική υποστήριξη. Επιπρόσθετα, οι τεκμηριωμένοι σχεδιασμοί, συμπεράσματα και εισηγήσεις του Συμβουλίου, αφού περάσουν από την απαραίτητη διαδικασία της διαβούλευσης, οριστικοποιηθούν και υιοθετηθούν, επιβάλλεται να καθίστανται δεσμευτική, εθνική στρατηγική επιλογή και πολιτική. Στα πλαίσια κατάρτισμού της πολιτικής αυτής θα πρέπει να εξεταστεί συνολικά και η στρατηγική κατεύθυνση του περαιτέρω εξηλεκτρισμού της κυπριακής οικονομίας, η οποία έχει εκ πρώτης εξαιρετικές συνεργίες με το αναξιοποίητο δυναμικό ΑΠΕ. Εφόσον τούτο αποφασιστεί θα πρέπει να γίνει ο απαραίτητος προγραμματισμός και υλοποίηση σχετικών επενδύσεων.

Για το ΕΤΕΚ αιχμή του δόρατος της πολιτικής αυτής θα πρέπει να είναι οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας με κυριότερη την αξιοποίηση του ήλιου, η προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας και η εξοικονόμηση ενέργειας. Σε ότι αφορά την εξοικονόμηση ενέργειας υπάρχει εξαιρετικό δυναμικό εξοικονόμησης στο υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα αλλά και στον ιδιαίτερα ενεργοβόρο τομέα των μεταφορών.

Σε ότι αφορά την περαιτέρω διείσδυση των ΑΠΕ σημειώνεται πως σήμερα υπάρχουν μη επαρκώς δικαιολογημένα εμπόδια και δυσκολίες σε κανόνες και διοικητικές διαδικασίες αναφορικά με την σύνδεση έργων ΑΠΕ με υφιστάμενες ή απαιτούμενες νέες υποδομές σταθμών και δικτύων μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Επί του προκειμένου το ΕΤΕΚ εισηγείται όπως για τη σύνδεση έργων ΑΠΕ με το δίκτυο υιοθετηθούν οι ίδιες διαδικασίες που αφορούν άλλες κοινωφελείς αναπτύξεις, οι οποίες απαιτούν μεν την συγκατάθεση του Έπαρχου, αλλά δεν θέτουν τεχνικά ή άλλα μη δικαιολογημένα εμπόδια στις αναπτύξεις

Σε σχέση με την μεταβατική και την νέα ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρισμού το ΕΤΕΚ σημειώνει πως θα πρέπει να αφεθούν οι τεχνοκράτες να ετοιμάσουν το ρυθμιστικό πλαίσιο, καθορίζοντας διάφανους κανόνες της αγοράς αλλά και ασφαλιστικές δικλείδες σε ότι αφορά την ασφάλεια και την ευστάθεια του συστήματος και την προστασία του καταναλωτή. Από εκεί και πέρα οι ελεύθερες δυνάμεις της αγοράς θα καθορίζουν τότε, υπό ποιες προϋποθέσεις και σε ποιο βαθμό θα υπάρξει δραστηριοποίηση νέων συντελεστών στην αγορά ενέργειας.